

Kielitietoiset työtavat käytäntöön lukiossa

Aikuislukioliiton seminaari

Tampere 9.11.2024

Ulla Pajanen ja Katriina Rapatti

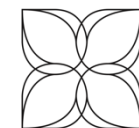


Eiran
aikuislukio

—
EIRA HIGH SCHOOL
FOR ADULTS

Esityksen aiheet

- R2L
- Donna Quijote -novellin lukeminen R2L-menetelmää soveltaen
- Tuettu kirjoittamisprosessi lukion ÄI01-opintojakson aikana
- Mallivastauksen työstäminen
- Opiskelijan tuotos

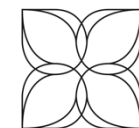


Eiran
aikuislukio

—
EIRA HIGH SCHOOL
FOR ADULTS

Opettajien toiveet hankkeen tuotoksista

- Tehtävätyyppien ymmärtäminen
- Tehtävänantojen avaaminen
- Erilaisten tekstilajien lukeminen
- Luetun ymmärtäminen
- Tekstien tuottaminen
- Sanojen ja käsitteiden ymmärtäminen



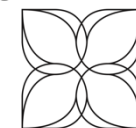
Reading to Learn: genrepedagogiikan kolmas vaihe

Lev Vygotskyn
sosiokulttuurinen
oppimisteoria

Michael Hallidayn
systeemis-
funktionaalinen
kieliteoria

Basil Bernsteinin
pedagogisen
diskurssin teoria

- tavoitteena taata kaikille oppilaille osallisuus koulun vaativiin tekstilajeihin ja teksteihin
- hyödyttää kaikkien opiskelijoiden oppimista: eniten hyötyvät heikosti edistyneet opiskelijat, mutta myös hyvin menestyneiden opiskelijoiden oppimistulokset ovat parantuneet
- keskeiset teoretikot ja kehittäjät: James Martin ja David Rose (*Sydney School*)

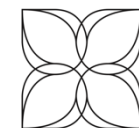


Genre eli tekstilaji

- toistuviin tilanteisiin muodostunut omanlaisensa tavat toimia kielellä tietynlaiset merkityskuviot > genre eli tekstilaji

a staged, goal oriented, social process” sosiaalinen toimintatyyppi

- tavoitteellinen prosessi, jolla luodaan merkityksiä
- vaiheittainen: useampia askeleita

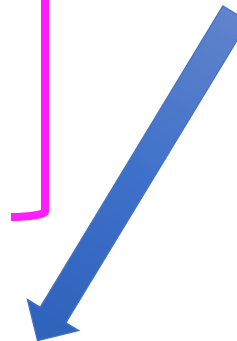


Miten kieli toimii kouluopetuksessa?

- kerrotaan tarinoita
- selostetaan, selitetään, kuvataan ja luokitellaan (luonnossa ilmeneviä, sosiaalisia ja yksilöllisiä ilmiöitä ja prosesseja)
- ohjataan toimintaa ja käytöstä
- argumentoidaan
- arvioidaan kulttuurisia kokemuksia



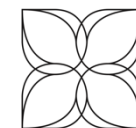
sosiaalisia
prosesseja: opetus-
ja oppimisprosesseja



erilaiset tekstit:
koevastaukset, esseet,
raportit, arvostelut,
mielipidekirjoitukset

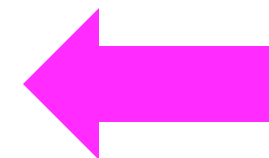
lopputuloksia
oppimisprosesseista

G
E
N
R
E



Yleisimmät reaaliaineiden tekstilajit

	Genre	Tavoite	Vaiheet
selitykset	peräkkäinen	peräkkäisen tapahtumaketjun selittäminen	Ilmiö Selitys
	faktoriaalinen	monien syiden selittäminen	Ilmiö Selitys
	seurauksellinen	monien seurausten selittäminen	Ilmiö Selitys
selonteot	kuvaileva	luokitella ja kuvata ilmiö	Luokittelu Kuvaus
	luokitteleva	luokitella ja kuvata ilmiötyypit	Luokittelu Kuvaus
	kompositionaalinen	kuvata kokonaisuuden osat	Luokittelu Kuvaus
arvioivat genret	argumentit (suostuttelevat)	ekspositio: yhden näkökulman puolustaminen (kehottava tai analyttinen)	Teesi Argumentit Toisto
		keskustelu: kahden tai useamman näkökulman välinen keskustelu	Asia Näkökulmat Ratkaisu
	tekstin vastaanotto: kaunokirjallinen (text responses) (ymmärtävät, arvostavat)	arvostelu: tekstin, tuotteen tai teoksen arviointi	Konteksti Kuvaus Arviointi
		tulkinta: tekstin tulkitseminen	Arviointi Tekstin tiivistelmä Arvioinnin vahvistaminen
		kriittinen vastine: tekstissä esitetyn haastaminen	Arviointi Dekonstruktio Arvioinnin vahvistaminen



Yleisimmät suomen kielen ja kirjallisuuden tekstilajit

Genre-perheet	Genre tai genren näkökulma	Tavoite	Vaiheet
kertomukset	omakohtainen kertomus	kokemuksen kertominen (ei mutkistumista)	Orientaatio Tapahtumien luettelo
	avoin kertomus	tunnekokemuksen jakaminen (mutkistuminen)	Orientaatio Mutkistuminen Arviointi
	tulkittu kertomus	henkilön tai käyttäytymisen arviointi (mutkistuminen)	Orientaatio Mutkistuminen Arviointi
	suljettu kertomus	mutkistuneen tapahtumaketjun ratkaiseminen	Orientaatio Mutkistuminen Loppuratkaisu
historiat	omaelämäkerrallinen	elämäntapahtumien kertominen	Orientaatio Tapahtumien luettelo
	elämäkerrallinen	elämänvaiheiden kertominen	Orientaatio Vaiheiden luettelo
	historiallinen	historiallisten tapahtumien kertominen	Tausta Vaiheiden luettelo

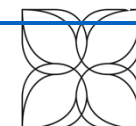


arvioivat genret	argumentit (suostuttelevat)	ekspositio: yhden näkökulman puolustaminen (kehottava tai analyttinen)	Teesi Argumentit Toisto
		keskustelu: kahden tai useamman näkökulman välinen keskustelu	Asia Näkökulmat Ratkaisu
	tekstin vastaanotto: kaunokirjallinen (<i>text responses</i>) (ymmärtävät, arvostavat)	arvostelu: tekstin, tuotteen tai teoksen arviointi	Konteksti Kuvaus Arviointi
		tulkinta: tekstin tulkitseminen	Arviointi Tekstin tiivistelmä Lisävahvistus arvioinnille
		kriittinen vastine: tekstissä esitetyn haastaminen	Arviointi Dekonstruktio Lisävahvistus arvioinnille

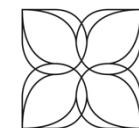
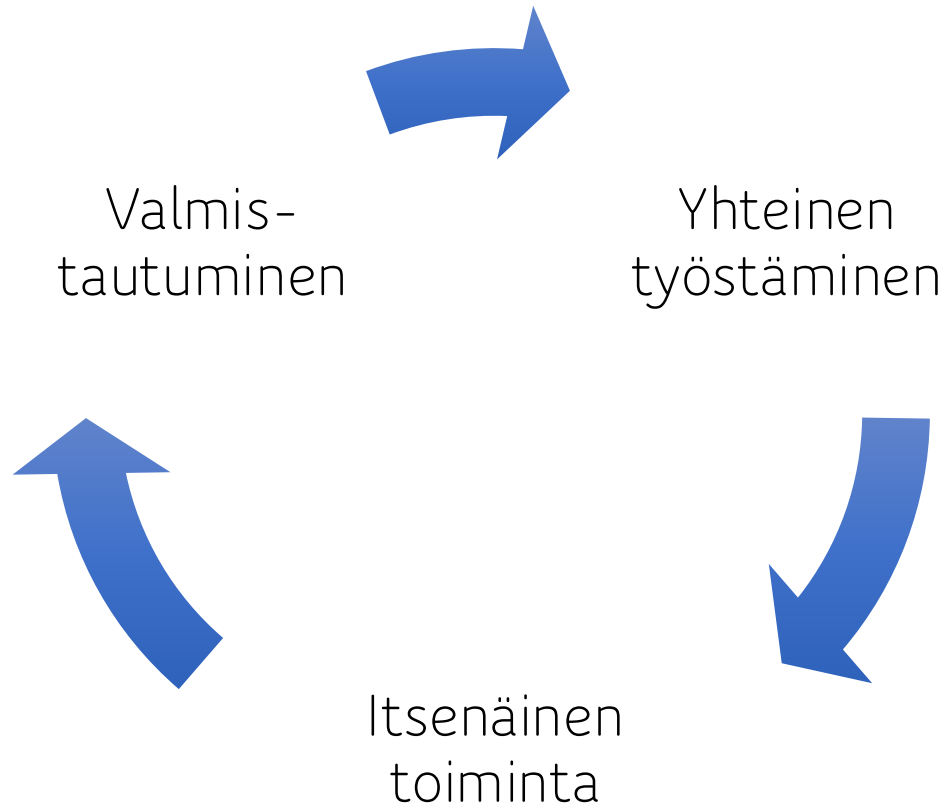


Vuorovaikutuksellinen ohjaus (*scaffolding*)

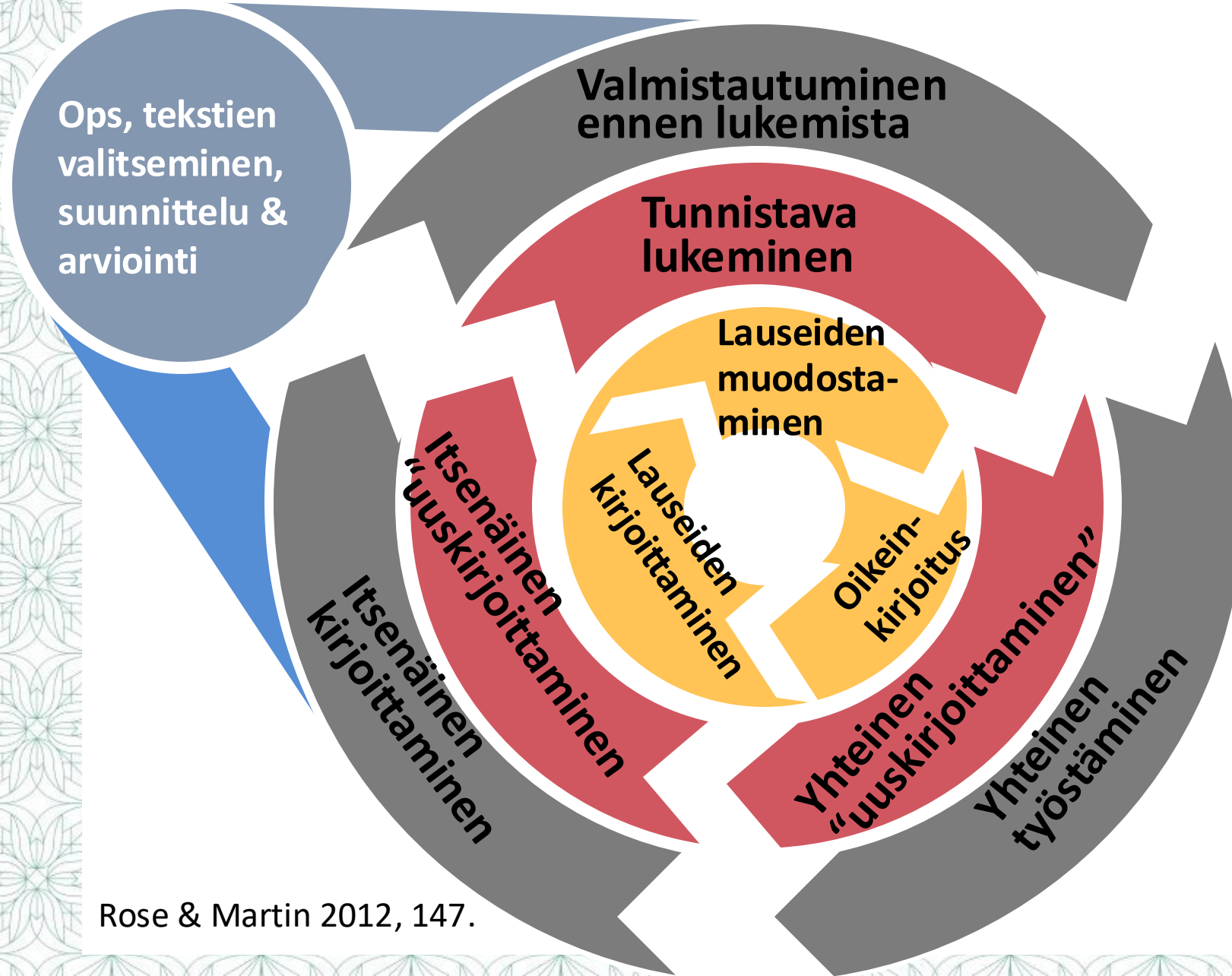
Opettajan säätelemä	Yhteinen työskentely	Opiskelijan säätelemä
opettajan johtama/ mallintama	opettaja yhdessä opiskelijoiden kanssa	itsenäinen opiskelijan johtama
minä teen, sinä katsot	minä teen, sinä autat/ sinä teet, minä autan	sinä teet, minä katson



Reading to learn: pedagoginen sykli



R2L: Opetuksen ja oppimisen genret



- käsittely aloitetaan koko tekstistä ja tekstilajista
- uloimmalla kehällä löyhin ohjaus, sisäkehillä intensiivisempi ohjaus ja lyhyemmät katkelmat

Leena Krohn: Donna Quijote

1. Yhteinen työstäminen: genrepiirteiden analyysi

- vakioiset vaiheet: ESITTELY, TAPAHTUMIEN MUTKISTUMINEN, LOPPURATKAISU
- teksteittäin vaihtelevat jaksot:

tapahtumakehys: esitellään henkilöt, toiminta, paikka ja aika

kuvaus: kuvataan henkilöitä, paikkoja ja asioita

ongelma: odottamaton, jännitettä aiheuttava tapahtuma

reaktio: henkilöiden suhtautuminen ongelmiin

ratkaisu: odottamaton jännitteen purkava tapahtuma

kommentti: kertojan kommentti henkilöistä, toiminnasta

reflektio: henkilöiden ajatukset tapahtumien merkityksestä

2. Tunnistava lukeminen



kommentti Aina kun joku naukaisee tuon viheliäisen lauseen "sellaista se elämä on" ja nyökyttää päätään laupiaan tietäväisenä, muistan Donna Quijotea. Näen hänen kuvaus kapean valkoisen nyrkkinsä paukuttavan pöytää niin että tuhkakuppi tanssii ja reaktio kuulen hänen kieltävän kiihkeästi, koko mittavuudellaan: – Ei! Elämä ei ole sellaista! Se ei ole sellaista ollenkaan, ellette te itse sitä sellaiseksi tee...

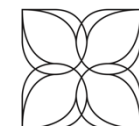
kuvaus Miten pitkä ja laiha hän onkaan. Toisinaan minusta tuntuu, että hän kasvaa jatkuvasti, mutta ei samalla lailla kuin lapset, vaan niin kuin painovoiman vastavoima yrittäisi herkeämättä nyhtää häntä irti maasta.

reaktio Järkytyn aina katson hänen nilkkojaan ja ranteitaan. Hämmästyin, kun näen hänen jalkateränsä. Kuinka voi pysytellä pystyssä ja kulkea eteenpäin niin kommentti ohuiden nilkkojen ja kapeiden jalkojen varassa?

kommentti Jonain iltana näen hänet takaapäin, kun hän seisoo ikkunan edessä ja ja reaktio hätkähdän. Vaikuttaa näet siltä kuin huoneessa olisi puu.

kommentti Donna Quijote sanoo itse, ettei hän ole ihminen. Olen taipuvainen uskomaan häntä. Mutta voi myös olla, että asia on juuri päinvastoin: hän on niin paljon enemmän ihminen kuin ihmiset yleensä, että hän juuri sen tähden vaikuttaa eriskummalliselta.

kommentti Mutta Donna Quijote ei ole surullisen hahmon ritari. Kun ajattelen häntä täältä kaukaa, hän on liekin muotoinen, ja tekisi mieli ojentaa sormeni ja lämmitelläkseni hänen loimussaan.



Donna Quijote

Aina kun joku naukaisee tuon viheliäisen lauseen "sellaista se elämä on" ja nyökyttää päätään laupiaan tietäväisenä, muistan Donna Quijotea. Näen hänen kapean valkoisen nyrkkinsä paukuttavan pöytää niin että tuhkakuppi tanssii ja kuulen hänen kieltävän kiihkeästi, koko mittavuudellaan: – Ei! Elämä ei ole sellaista! Se ei ole sellaista ollenkaan, ellette te itse sitä sellaiseksi tee...

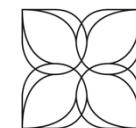
Miten pitkä ja laiha hän onkaan. Toisinaan minusta tuntuu, että hän kasvaa jatkuvasti, mutta ei samalla lailla kuin lapset, vaan niin kuin painovoiman vastavoima yrittäisi herkeämättä nyhtää häntä irti maasta.

Järkytyn aina katson hänen nilkkojaan ja ranteitaan. Hämmästyn, kun näen hänen jalkateränsä. Kuinka voi pysytellä pystyssä ja kulkea eteenpäin niin ohuiden nilkkojen ja kapeiden jalkojen varassa?

Jonain iltana näen hänet takaapäin, kun hän seisoo ikkunan edessä ja hätkähdän. Vaikuttaa näet siltä kuin huoneessa olisi puu.

Donna Quijote sanoo itse, ettei hän ole ihminen. Olen taipuvainen uskomaan häntä. Mutta voi myös olla, että asia on juuri päinvastoin: hän on niin paljon enemmän ihminen kuin ihmiset yleensä, että hän juuri sen tähden vaikuttaa eriskummalliselta.

Mutta Donna Quijote ei ole surullisen hahmon ritari. Kun ajattelen häntä täältä kaukaa, hän on liekin muotoinen, ja tekisi mieli ojentaa sormeni ja lämmitelläkseni hänen loimussaan.



Tunnistava lukeminen

Opettaja: valmistelu

Ensimmäisessä lauseessa kertoja kertoo, mistä hän muistaa Donna Quijoten.

Opettaja: kohdistaminen

Lauseessa on kaksi sanaa, jotka kuvaavat, että henkilö, joka sanoo ”sellaista elämä on”, näyttää tekopyhältä ja että kertoja ei arvosta häntä. Näetkö sanat, jotka kertovat sen?

Opiskelija: tunnistaminen

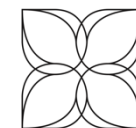
laupiaan tietäväisenä

Opettaja: vahvistaminen

Aivan oikein. Hyvä.

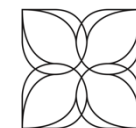
Opettaja: syventäminen

Tällaista ilmausta voidaan kutsua idiomiksi....



Kirjoitustaidon vastaus, ÄI01

- Isolla osalla opiskelijoista on perustaidoissa puutteita.
- Lukion oppimateriaalit eivät anna kohderyhmälle tarkoituksenmukaista ohjeistusta kirjoitustaidon vastauksen laatimiseen.
- Opiskelijat eivät pysty hyödyntämään tarjolla olevia mallivastauksia.
- Tavoite: kurssin lopussa jokainen pystyy kirjoittamaan pitkän pohtivan tai kantaa ottavan tekstin, jossa hyödyntää omia tietojaan ja käyttää aineistoja.



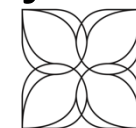
Tehtävänanto kirjoitustaidon vastauksen kirjoittamiseen ÄI01

Kirjoita n. 4000 merkkiä pitkä pohtiva tai kantaa ottava teksti aiheesta *unelmointi ja rohkeus*.

Kirjoita tekstisi niin, että sen keskiössä ovat omat tietosi, taitosi ja kokemuksesi.

Hyödynnä tekstissäsi aineistoa ”Koulu murhasi kaiken mihin uskoin” – meikkitaiteilija, muusikko ja jääkiekkoilija paljastavat tarinansa unelmista (Laura Hossi, yle.fi 30.5.2019).

Opettaja ohjeistaa kirjoittamisprosessin. Noudata tarkasti opettajan ohjeita.



Kurssin ÄI1 aikana käsitellyt kokonaisuudet ja termistö

<u>tekstilaji</u>	<u>aiheen käsitteilytapa</u>	<u>tekstin rakenne</u>	<u>aineisto</u>
kirjoitustaidon vastaus pohtia kertoa kuvata ottaa kantaa pohtiva kertova kuvaava kantaa ottava aiheen rajaaminen päänäkökulma	omaääninen näkökulma yksilötaso yleinen taso / yhteiskunnallinen taso omakohtainen tapausesimerkki	kappalejako virkerakenne sidosteisuus	aineisto lähdeviittaus <u>aineistoviittaus</u> lainaus suora lainaus epäsuora lainaus / referointi



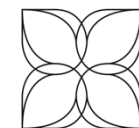
Kirjoittamisprosessi

- Termit ja käsitteet ovat opiskelijoille tuttuja.
- Kurssin alussa teetetty lyhyt kirjoitustehtävä, joka alkaa *Minä unelmoin...*
- Aineiston käyttöä ja lainaustekniikkaa on harjoiteltu ennen kirjoitustaidon vastauksen kirjoittamista. Kurssilla mm. luetaan erilaisia tekstilajeja ja harjoitellaan niiden pääsisällön esittelyä ja kontekstin tarkastelua.
- Huom! Termejä ja käsitteitä käytetään oppitunneilla! Ei helpotettuja kiertoilmauksia.



Tekstin käsittelyn vaiheet ÄI01

- Käsittelyyn varataan 2-3 kaksoistuntia. Tunneilla on hyvä olla toinen opettaja / erityisopettaja mukana, jos ryhmä on perustaidoiltaan heikko.
- Työskentelyn vaiheet:
 1. Opiskelijat lukevat mallitekstin.
 2. Malliteksti luetaan yhdessä vaihe vaiheelta. Jokaisen kappaleen kohdalla pysähdytään tutkimaan tekstilajin kannalta olennaisia asioita: aloituskappaleen rakenne; omakohtaiset esimerkit; yhteiskunnalliset näkökulmat; aineiston käyttö



3. Opiskelijat vastaavat tekstiä kokonaisuutena koskeviin sisältökysymyksiin.

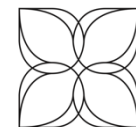
Miten otsikko, aloitus ja lopetus liittyvät toisiinsa?

Valitse kaksi kohtaa, joissa kirjoittaja kertoo mielenkiintoisia asioita omasta elämästään?

Etsi yksi mielenkiintoinen kohta, jossa kirjoittaja kertoo yhteiskunnallisen näkökulman.

Mikä tekee tekstistä mielenkiintoisen?

Mikä on tekstin ydinajatus?



Eiran
aikuislukio

—
EIRA HIGH SCHOOL
FOR ADULTS

4. Tekstin uudelleen kirjoittaminen:

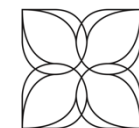
Opiskelijat saavat tehtävänannon

Ideointivaihe:

Opiskelijat kirjoittavat ideoita aiheesta ”unelmointi rohkeus”.

Tekstin **ydinidean (päänäkökulman) rajaaminen:**

Opettaja auttaa opiskelijoita aiheen rajaamisessa ideoiden pohjalta ajatuskartan avulla



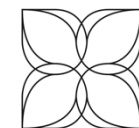
Eiran
aikuislukio

—
EIRA HIGH SCHOOL
FOR ADULTS

5. Aineiston hyödyntäminen: Opiskelijat lukevat aineiston ajatuksella läpi. Siihen laaditaan tarkka aineistoviittaus. Opiskelijat etsivät aineistosta kohtia, jotka sopivat omaan ydinajatukseseen ja ideoihin.

6. Opiskelijat kirjoittavat omat tekstit rakennemallin avulla. Tekstiä voi käyttää omien taitojen mukaisesti ja tukeutua siihen sen verran kuin on tarve. Opettaja toimii heikompien tukena.

7. Palautteen lukeminen ja viimeistelyvaihe: Opettaja korjaa tekstit. Opiskelijat lukevat palautteet ja korjaavat omat tekstit opettajan kommenttien pohjalta.



Eiran
aikuislukio

—
EIRA HIGH SCHOOL
FOR ADULTS

Aihe: Rohkeus ja unelmointi

Rohkeus kasvattaa unelmia

Rohkeus ja unelmointi ovat kaksi hyvinkin erilaista asiaa. **Miten ne oikein liittyvät toisiinsa?** Rohkeus ruokkii unelmia ja kaikilla on niitä. Unelmat voivat olla isoja tai pieniä, eikä ilman rohkeutta niitä saavuta. Viime keväänä en itse olisi uskaltanut tehdä päätöstä lähteä opiskelemaan ravintolakokiksi, jos en olisi ollut tarpeeksi rohkea. Rohkeutta ei nimittäin ole minulla luonnostaan. Se vaatii epämukavuusalueella oloa ja tietoista riskin ottamista.

Miten otsikossa unelmointi ja rohkeus ja liittyvät toisiinsa?

Mitä kirjoittaja sanoo rohkeuden ja unelmoinnin suhteesta 1. virkkeessä?

Miksi kirjoittaja esittää kysymyksen?

Minkä vastauksen kirjoittaja antaa kysymykseen?

Missä osassa kirjoittaja kertoo omista kokemuksistaan?

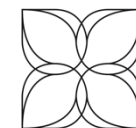
Miten hän kytkee sen edellä sanottuun?



Siihen, että ottaa askeleen kohti tuntematonta, ei omassa yläkoulussani kannustettu juurikaan. Tutut ja turvalliset opettajat neuvoivat meitä opiskelijoita menemään suoraan korkeatasoiseen lukioon ja sen jälkeen yliopistoon. Kaikki koulukaverini tekivät juuri niin. He valitsivat lukiot, joihin oli korkeimmat pisterajat ja joihin heidän kaverinsa menivät. Olin lähellä tehdä samanlaisen ratkaisun ja taipua vertaispaineen samalla hyläten omat unelmani. Kun kerroin suunnitelmistani, sain opettajilta hämmentyneitä katseita ja luokkakavereiltani epäuskoisia lausahduksia. "Onpa erikoinen valinta, miksei vain lukioon?" kuulin useasti, kun olin jakanut ajatukseni erilaisesta koulutuspolusta.

Miten kirjoittaja kytkee omakohtaiset kokemukset valitsemaansa näkökulmaan?

Mitä omakohtaisia kokemuksia kirjoittaja tuo esille?



En kuitenkaan ole yksin tällaisten kokemusten kanssa. Laura Hossin kirjoittamassa artikkelissa Koulu murhasi kaiken mihin uskoin - meikkitaiteilija, muusikko ja jääkiekkoilija paljastavat tarinansa unelmista (YLE 30.5.2019) kolme henkilöä kertoo, miten heidän unelmansa ovat käyneet toteen. Artikkelissa haastateltu meikkitaiteilija Tiina Lamberg kertoo myös siitä, miten hänen valintojaan kyseenalaistettiin. Hän kertoo, että hänen jo lapsuudessaan syntynyttä unelmaansa meikkikouluun pääsemisestä epäiltiin ja epäilijöitä oli roppakaupalla. Voin hyvin samaistua siihen, mitä Lamberg joutui kokemaan, kun hän joutui jatkuvasti perustelemaan omia unelmiaan.

Miten kirjoittaja johdattelee aineiston käsittelyyn?

Miten kirjoittaja esittelee aineiston ja sen pääsisällön?

Mikä tieto tekstissä liittyy kirjoittajan valitseman näkökulmaan?

Miten kirjoittaja rakentaa dialogia aineiston kanssa?



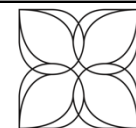
Entä jos ihminen ei osaa unelmoida ja jos hän ei tiedä - toisin kuin Lamberg - nuoruudesta lähtien haluavansa tiettyyn ammattiin? Tässä yhteiskunnalla on unelmoinnissa iso ja vaikuttava rooli. Omasta mielestäni Suomessa ei kannusteta tarpeeksi isoihin, rohkeisiin ja omaperäisiin unelmiin. Täällä ei rohkaista unelmoimaan esimerkiksi ammatin valinnassa laatikon ulkopuolelta, vaan oletetaan, että jokainen koulussa menestyvä välttämättä haluaa diplomi-insinööriksi tai kauppatieteiden maisteriksi. On ymmärrettävää, että esimerkiksi sotien aikana Suomessa ei unelmoitu kovinkaan radikaalisti, sillä jokaisen unelma oli selvitä hengissä huomiseen asti. Nyky-yhteiskunnassa tilanne on kuitenkin erilainen. Jos ihminen ei osaa unelmoida, ei hänellä välttämättä ole minkäänlaisia tavoitteita elämässään. Olisi tärkeää kannustaa ihmisiä unelmoimaan persoonallisesti. Eri henkilöiden unelmat saavat, ja niiden pitääkin olla, erilaisia.

Miten kirjoittaja sidostaa kappaleen edelliseen ja viittaa aineistoon?

Miksi kirjoittaa esittää kysymyksen?

Mistä kahdesta näkökulmasta kirjoittaja alkaa rakentaa vastaustaan kysymykseen?

Minkä ratkaisun kirjoittaja esittää?



Unelmat syntyvät, kehittyvät ja kasvavat jokaisen omassa mielessä. Kun kotona vanhemmat tukevat rohkeutta ja innostavat lasta, lapsi oppii unelmoimaan. Kannustusta unelmien tavoittelua kohtaan ei saa unohtaa, vaan sitä pitää muistaa jatkaa elämän eri vaiheissa. Läheisten tuki auttaa myös henkilöä itseään uskomaan omaan tekemiseen. Hossin artikkelissa Alexi Aromaa kertoo asian olevan juuri näin. Aromaa kertoo, että suurin tuki hänen uransa varrelta on tullut hänen perheeltään. Unelmiin uskominen ja niitä kohti pyrkiminen voi olla vaikeaa tai jopa mahdotonta, jos kukaan muu ei näe visiota. Siksi muiden motivoivat sanat ovat tärkeitä.

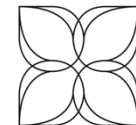
Minkä väitteen kirjoittaja esittää kappaleen alussa?

Millä kahdella eri tavalla kirjoittaja perustelee väitettään?

Miten kirjoittaja tekee yhteenvedon perusteluista?

Miten kirjoittaja viittaa aineistoon?

Miten kirjoittaja kommentoi aineistosta poimimaansa tietoa?



Eiran
aikuislukio

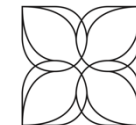
—
EIRA HIGH SCHOOL
FOR ADULTS

Omaan elinympäristöön ja niihin, joiden kanssa aikansa viettää, ei varsinkaan alaikäisenä, pysty välttämättä vaikuttamaan. Silti kun on matkalla kohti omia unelmiaan, on tärkeää tiedostaa, että osa ihmisistä ei usko, että unelmat ovat saavutettavissa. He ovat usein kateellisia ja katkeria siitä, että joku uskaltaa unelmoida, ja mikä tärkeintä, tehdä töitä unelmiensa eteen. Sellaiset henkilöt haluavat vetää muut mukanaan omaan ahdasmieliseen todellisuuteensa ja saada toiset luopumaan unelmistaan. Muiden lannistavat sanat ovat kuin myrkkyä unelman kukalle, joka kasvaa unelmoijan sisällä. Jotta uskaltaa olla kuuntelematta epäilijöitä, täytyy uskoa omaan tekemiseensä.

Millä kielen keinoilla kirjoittaja muuttaa omat kokemuksensa yleiselle tasolle?

Millä tavalla kirjoittaja perustelee sitä, että unelmointi vaatii rohkeutta?

Minkä ratkaisun kirjoittaja esittää?

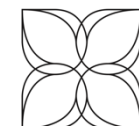


Usko omaan tekemiseen lähtee rohkeudesta. Rohkeutta kasvatetaan omilla tietoisilla valinnoilla. Meistä jokainen haluaa varmasti tulla rohkeammaksi, eikä koskaan voi olla liian rohkea. Jotta pääsemme eteenpäin matkalla kohti tavoitetta, täytyy poistua omalta mukavuusalueeltaan. Unelmien saavuttaminen harvoin, jos milloinkaan, tapahtuu siellä, missä meillä on helppoa ja mukavaa olla. Isoja unelmia varten täytyy ottaa isoja riskejä. Koska olin rohkea, uskalsin seurata unelmiani ja tulevaisuudessa voin varmasti olla tyytyväinen ratkaisuuni. Lopulta unelmat saavutetaan. Silloin ainakin minä katson tyytyväisenä taakseni ja olen ylpeä itsestäni ja rohkeudestani unelmoida.

Miten tekstin lopetus liittyy otsikkoon ja aloitukseen? Alleviivaa sanojen *rohkeus* ja *rohkea* eri muodot.

Mikä tekijä kirjoittajan mukaan vaikuttaa rohkeuteen?

Miten kirjoittaja liittää edellä sanotun omiin kokemuksiinsa?





Kiitos!

ulla.pajanen@eira.fi
katriina.rapatti@eira.fi



Eiran
aikuislukio
—
EIRA HIGH SCHOOL
FOR ADULTS